

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/190/2016
Identifikačné číslo spisu: 7014201044
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7014201044.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: W. J., nar. XX.XX.XXXX, A. XX, J., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. 546 014 2039 0 zo dňa 31.07.2014 o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sd/60/2014 - 71 zo dňa 24.05.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sd/60/2014 - 71 zo dňa 24.05.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 5Sd/60/2014 - 71 zo dňa 24.05.2016 podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 546 014 2039 0 zo dňa 31.07.2014 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice, zo dňa 24.06.2014, je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne poukázal na posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia pobočky Košice - A. D. D. zo dňa 24.06.2014 a na posudky posudkových lekárov ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach (po podaní opravného prostriedku). Posudkový lekár sociálneho poistenia odporkyne v posudku vypracovanom dňa 11.12.2014 charakterizoval zdravotný stav navrhovateľky diagnostickým záverom: ischemická choroba srdca, funkčná skupina II NYHA so stenokardiami, recidivujúca depresívna porucha, terajšia epizóda stredne ťažká, bolesť chrbta, koxatróza bilat. II. st., gonartróza bilat. III. st. a astma bronchiale, perzistujúca, stredne ťažká. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky aj tento posudkový lekár

považoval choroby obehovej sústavy, pričom toto postihnutie je začlenené v kapitole IX, odd. A, pol. 1, písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. a zodpovedá mu miera poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 45 %. Stotožnil sa aj so zvýšením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre iné zdravotné postihnutia - recidivujúca depresívna porucha, terajšia epizóda stredne ťažká, bolesť chrbta, koxatróza bilat. II. st., gonartróza bilat. III. st., astma bronchiale, perzistujúca, stredne ťažká. V závere posudku konštatoval, že navrhovateľka je od roku 2011 uznaná invalidnou s 55 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie - ICHS so zvýšením o 10 % pre depresívnu poruchu a recidivujúce depresívne ťažkosti. Pri opätovnom zhodnotení zdravotného stavu dňa 24.06.2014 bola konštatovaná dobrá funkčná schopnosť obehového ústrojenstva, avšak vzhľadom na vek (14.04.2014 dosiahla 59,5 roka - dôchodkový vek) a nemožnosť zdokumentovania zlepšeného zdravotného stavu bola ponechaná naďalej 55 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Stav je hodnotený ako nezhoršený. Druhostupňový posudkový orgán odporukyne zotrval na svojom stanovisku aj po vyhodnotení navrhovateľkou v priebehu súdneho konania predložených aktuálnych odborných lekárskeho nálezov z vyšetrení, ktorým sa podrobila po posúdení jej zdravotného stavu posudkovým lekárom, vo svojom doplnacom posudku zo dňa 20.05.2015. Z jeho záveru vyplýva, že novodoložené nálezy dokumentujú zdravotný stav u navrhovateľky viac menej nezmenený oproti už zhodnotenému zdravotnému stavu, avšak už v čase keď spĺňala dôchodkový vek.

Aj vo svojom ďalšom doplnacom posudku zo dňa 07.04.2016 druhostupňový posudkový orgán zotrval na svojich predchádzajúcich záveroch. Konštatoval, že aktuálne doložené odborné nálezy nedokumentujú zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky oproti predchádzajúcemu posudku z roku 2011, kedy bola uznaná invalidnou s celkovou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % pre rozhodujúce zdravotné postihnutie - chronická ischemická choroba srdca s poklesom výkonu pri stredne ťažkom zaťažení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % s navýšením o 10 % pre recidivujúcu depresívnu poruchu stredne ťažkú až ťažkú formu a poruchy lumbálnych medzistavcových platničiek. Podľa kontrolného kardiologického vyšetrenia je v liečbe naďalej pre chronickú ischemickú chorobu srdca, na základe funkčného ergometrického vyšetrenia, ktoré bolo naposledy realizované v roku 2014, bez podstatného zníženia výkonu pri obvyklom telesnom zaťažení, maximálna záťaž 100W NYHA I. Kontrolné neurochirurgické vyšetrenie dokumentuje poruchu statodynamiky chrbtice s občasným drážením nervov a svalov, cervikobrachiálny syndróm a lumboischialgický syndróm. Podľa gastroenterologického vyšetrenia prítomná chronická pankreatitída, ľahká forma, bez poruchy výživy. Kontrolné ortopedické vyšetrenie dokumentuje chronické bolesti chrbtice, cervikobrachiálny syndróm vľavo a ľahké obmedzenie pohyblivosti v ľavom kolene. Podľa kontrolného psychiatrického vyšetrenia ide o recidivujúcu depresívnu poruchu stredne ťažkú až ťažkú formu, v závislosti od situačných faktorov. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím je naďalej chronická ischemická choroba srdca so zaradením do kapitoly IX, odd. A, pol. 1, písm. b) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 % s navýšením o 10 % pre iné zdravotné postihnutia.

Krajský súd ďalej uviedol, že posudkoví lekári, ktorí vypracovali posudky, vychádzali z odborných medicínskych nálezov a ku dňu posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky konštatovali, že jej zdravotný stav je nezmenený a nemožno ho posudzovať za stav opodstatňujúci zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a navrhovateľka je naďalej invalidná s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by neboli známe posudkovým lekárom pri vypracovaní posudkov a ktoré by mohli ich jednoznačné závery spochybníť. Zdravotné poškodenia navrhovateľky zistené objektívnymi lekárskeho vyšetreniami podľa podaných posudkov vo veci konajúcich posudkových orgánov znižujú jej pracovnú schopnosť natoľko, aby bola aj naďalej invalidná. Podľa týchto posudkov pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má naďalej stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 55 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Keďže navrhovateľka v konaní nepredložila také dôkazy, ktoré by odôvodňovali určenie vyššej miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo vzťahu k rozhodujúcemu postihnutiu ako aj k iným ochoreniam, ktorými trpí, a pre ktoré jej bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. o maximálne možných 10 %, nárok na zvýšenie invalidného dôchodku jej nevznikol. K námietke navrhovateľky týkajúcej sa neobjektívneho

posúdenia jej zdravotného stavu krajský súd uviedol, že tento bol posudzovaný viacerými posudkovými lekármi, ktorí dospeli k zhodným posudkovým záverom, pričom navrhovateľka neuviedla a nepreukázala žiadne konkrétne dôvody, ktoré by ich objektivitu boli spôsobilé spochybniť.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc zrušiť rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Odvolanie podala na základe § 205 ods. 1, 2 písm. a/, b/, c/, d/, e/, f/ O.s.p., pričom v konaní malo dôjsť k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. Žiadala, aby bol opätovne posúdený jej zdravotný stav, keďže nie je spokojná s posúdením ňou predložených lekárskeho nálezov. Z aktuálnych lekárskeho nálezov vyplýva, že jej zdravotný stav sa zhoršil. Jej zdravotný stav nebol hodnotený objektívne a nebolo hodnotené zhoršenie tohto stavu v dôsledku následkov úrazu z roku 2010 a preto žiadala o posúdenie súdnym znalcom. Uviedla tiež, že je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, čo preukázala rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov zo dňa 13.06.2016. K odvolaniu pripojila ďalšie lekárske správy z roku 2016.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnoti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnoti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Navrhovateľka nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj len „O.s.p.“) pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p., konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnoti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnoti rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne opísaný v rozsudku krajského súdu, pričom krajský súd správne citoval aj ustanovenia právnych predpisov a poukázal na obsah posudkov posudkových lekárov, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať a len na doplnenie a zdôraznenie správnoti rozsudku krajského súdu dodáva:

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporkyňa a následne krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľke vznikol nárok na zvýšenie invalidného dôchodku, teda či má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 55 %.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo dňa 24.06.2014 a 20.10.2014, ako aj posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Košiciach zo dňa 11.12.2014, 20.05.2015 a 07.04.2016, tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú choroby obehovej sústavy, pričom toto postihnutie je začlenené v kapitole IX, odd. A, pol. 1, písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. a zodpovedá mu miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 45 %. Iné zdravotné postihnutia, ktoré sú posudkovo menej závažné a pri samostatnom hodnotení by nedosiahli percentuálnu hodnotu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, boli ohodnotené navýšením o 10 %.

Tvrdenie navrhovateľky, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárske nálezmi preukázané. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného postihnutia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s novými lekárske správami, ktoré navrhovateľka pripojila k odvolaniu, odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy

piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporkyne, teda ku dňu 31.07.2014 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevylučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania novších a novších lekárskeho nálezov a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepreukazuje zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 55 %. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že navrhovateľka je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, keďže zdravotný stav sa pre účely kompenzácie ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č. 447/2008 Z. z. posudzuje podľa iných kritérií ako pri posudzovaní invalidity podľa zákona č. 461/2003 Z. z.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.